

Шифр Результат на всі 100

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	5
2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	10
3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	17
ВИСНОВКИ	28
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Фінансові результати (далі – ФР) діяльності суб'єктів господарювання мають прямий вплив на стабільність підприємств, їх фінансову незалежність, а також характеризують кількісні та якісні результативні показники їхньої діяльності. Тому в сучасних ринкових умовах для кожного підприємства дуже важливим є достовірний та якісний аналіз ФР, що й обґрунтовує актуальність теми.

Дослідження теоретичних та практичних аспектів формування прямих складових ФР діяльності підприємства знаходять своє відображення в працях багатьох відомих вчених–економістів, таких як М.Д. Білик [15], Ф.Ф. Бутинець [17], А.Г. Загородній [23], С.В. Мочерний [29], А.М. Поддєрьогін [48], М.С. Пушкар [44] та інших, і зарубіжних науковців з проблем ринкової економіки та управління виробництвом, у тому числі: А. Бабо, Дж. М. Кейнс, П. Самуельсон, А. Сміт, А.Д. Шеремет та інших [20]. Однак більшої уваги потребує проблематика удосконалення підходів до аналізу ФР, що обумовило вибір мети і завдань дослідження.

Метою роботи є узагальнення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо покращення ФР підприємства в сучасних ринкових умовах.

Відповідно до поставленої мети у роботі визначено такі завдання, спрямовані на її досягнення: узагальнити методичні підходи до аналізу ФР підприємства; проаналізувати ФР підприємства; розробити методичний підхід до інтегрального оцінювання ФР підприємства; розробити методичне забезпечення для вибору напрямів покращення ФР підприємства; надати оцінку дієвості обраного напрямку покращення ФР; змодельовати запропонований процес управління ФР.

Об'єктом дослідження є процес аналізу та оцінки ФР підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи аналізу та оцінки ФР підприємства в сучасних ринкових умовах.

Методи дослідження. Дослідження теоретико-методичних аспектів аналізу ФР підприємства проведено із застосуванням методів індукції та дедукції, аналізу та синтезу. Методи систематизації та узагальнення задіяні для

аналізу та систематизації інформації. Для дослідження взаємозв'язків між окремими показниками застосовується метод фінансового аналізу коефіцієнтів. Вертикальний аналіз в поєднанні з горизонтальним використано для аналізування динаміки та структури показників ФР. Метод структурно-функціонального моделювання застосовується для побудови контекстних діаграм; метод таксономічного аналізу – для інтегральної оцінки ФР підприємства; метод кореляційно-регресійного аналізу – для встановлення зв'язку і виміру його тісноти між показниками ФР; метод експертного оцінювання – для визначення пріоритетних альтернатив покращення ФР через опитування фахівців підприємства; метод аналізу ієрархій – для рейтингування альтернатив; метод прогнозування – для розрахунку прогнозних показників ФР.

Інформаційною базою дослідження слугують законодавчі і нормативні акти України, підручники та навчальні посібники, монографії і наукові статті в спеціальних періодичних друкованих виданнях, науково-публіцистичні матеріали в засобах масової інформації. Також використано фінансову звітність державного підприємства «Завод «Електроважмаш».

Наукові результати: удосконалено методичний підхід до інтегральної оцінки ФР підприємства, запропоновано методичне забезпечення для вибору напрямів покращення ФР підприємства на основі застосування методу аналізу ієрархій, розроблено методичне забезпечення для вибору напрямів покращення ФР підприємства.

Основні результати наукових досліджень опубліковано у трьох наукових статтях та у тезах, що були представлені на університетській студентській науково-практичній конференції “Фінанси очима студентів” та впроваджені на ДП «Електроважмаш», акт про впровадження представлено в додатку И.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах формування ринкових відносин на рівні підприємства важливого значення набуває інформація про ФР. Адже вони відображають ефективність функціонування суб'єктів господарювання за всіма напрямками діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою і інвестиційною. Становлять основу економічного розвитку підприємства і зміцнення фінансових відносин з партнерами. Цим обумовлена необхідність детального дослідження поняття «фінансовий результат» на теоретичному рівні та основних підходів до визначення його економічного змісту та порядку формування. Що, в свою чергу, сприятиме забезпеченню основних передумов для подальшого покращення рівня показників ФР та стабільного економічного розвитку підприємств в довгостроковій перспективі.

У результаті контент-аналізу виявлено найбільш суттєві ознаки, які характеризують ФР, серед них: результат, дохід, прибуток (збиток), різниця, економічна категорія, підсумки діяльності, оцінка активу (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Основні підходи до визначення поняття «фінансовий результат»

Зміст терміну	Представники	Ознака
1	2	3
1. Якісна характеристика фінансово–господарської діяльності підприємства, яка в цілому характеризує результат економічних відносин підприємства та зокрема відображає значущість і сталість розвитку підприємства (з погляду отриманого доходу), впливовість на його фінансово-господарську діяльність чинників зовнішнього середовища (з погляду структури та обсягів витрат) і кількісно узагальнюється у вигляді прибутків (збитків), зміни власного капіталу, його окремих складових частин.	Бурковська А.В. [14], Вороніна О.О. [19], Грязнова А.Г. [13], Скалюк Р.В. [15]	Результат
2. Форма доходу суб'єкта господарської діяльності, що вклав свій капітал з метою досягнення певного комерційного успіху.	Патарідзе– Вишинська М.В. [38]	Дохід

Закінчення табл. 1.1

1	2	3
3. Різниця між майновим станом підприємства на кінець і початок звітного періоду.	Червинська С.Л. [49]	Різниця за рівнем майнового стану
4. Прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки її ефективності.	Білик М.Д. [15], Бутинець Ф.Ф. [17]	Прибуток (збиток)
5. Економічна категорія в контексті створення доданої вартості та в аспекті методики визначення результату діяльності конкретного суб'єкта господарювання, що є об'єктом обліку і контролю.	Труфіна Ж.С. [15]	Додана вартість
6. Підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу, визначені шляхом зіставлення витрат з отриманими доходами.	Борисов А.Б. [15]	Підсумки діяльності
7. Збільшення протягом звітного періоду оцінки активу за рахунок зміни його доходності.	Фішер І. [20]	Збільшення активу

У наукових працях вчених Ямборко Г. В. та Загороднього А. Г. охарактеризовано визначення аналізованого поняття на основі бухгалтерського, управлінського та економічного підходів [23,51] (рис. А.1 додатку А). Враховуючи розглянуті вище аспекти трактування сутності узагальнимо, що ФР є економічним підсумком господарської діяльності підприємства, вираженим у грошовій формі, що відображає результативність та визначається шляхом співставлення доходів і витрат діяльності підприємства.

В перебігу аналізу та оцінювання ФР діяльності окремого підприємства важливу роль відіграє інформація про порядок їх формування, що на високому рівні регламентує сучасне нормативно-правове забезпечення. До основних нормативних документів, що висвітлюють облікову складову слід віднести: Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", Податковий кодекс України, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку,

Міжнародні стандарти фінансової звітності, Концептуальні основи складання та подання фінансових звітів та інші (додаток А табл. А. 1) [30].

До основних завдань ФР належать наступні: оцінка динаміки, обсягів, якості та структури ФР; виявлення факторів і кількісна оцінка їх впливу на ФР; встановлення доцільності та ефективності використання прибутку; визначення резервів зростання прибутку та рентабельності, розробка рекомендації щодо їх впровадження [24].

Позитивним ФР діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання ФР. Негативне (від'ємне) значення ФР відображається у показнику збитку, який свідчить про низький рівень або відсутність результативності господарської діяльності, неефективне управління фінансовим потенціалами підприємства тощо.

Враховуючи різноманітні підходи до визначення прибутку, можна виділити такі його основні риси: прибуток становить лише частину комплексного доходу підприємця, який він отримує від певного виду діяльності (операційної, фінансової чи інвестиційної); прибуток є частиною очікуваного доходу підприємця, який вклав свій капітал в організацію діяльності певного виду (бізнесу) з метою досягнення певного комерційного успіху, але він не є гарантованим доходом підприємця; прибуток характеризує не весь доход, отриманий у процесі підприємницької діяльності, а лише ту його частину, яка залишається після відрахування усіх витрат на ведення цієї діяльності, які мали місце; прибуток є вартісним показником, вираженим в грошовій формі. Тому наявність прибутку та можливість його одержання спонукає господарюючих суб'єктів входити в певну сферу діяльності, а за відсутності - покидати певний сегмент ринку [30].

Узагальнений аналіз наукових літературних джерел є підставою для формування наступних груп фінансових показників, які найчастіше використовуються для оцінювання результативності діяльності підприємства (табл. 1.2) [46;47]: абсолютні показники прибутку, що визначаються за даними фінансової звітності; відносні показники, що визначаються на базі прибутку; відносні та абсолютні показники чистих грошових потоків; вартісно-орієнтовані

показники. Адже визначення результативності суб'єкта господарювання займає важливе місце у процесі управління, оскільки від нього залежить добробут власників, визначення подальшої стратегії підприємства тощо.

Таблиця 1.2

Групи фінансових показників для оцінювання результативності діяльності підприємства

Групи фінансових показників	Показники
1. Абсолютні показники прибутку, що визначаються за даними фінансової звітності	<p>ЕВІТДА (прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації) фінансовий показник, що характеризує ефективність роботи компанії без урахування податків, амортизації і витрат на залучення капіталу.</p> <p>ЕВІТ (прибуток до сплати відсотків і податків) є статтею звіту про прибутки та збитки, яка показує суму доходу після вирахування операційних витрат.</p> <p>НОРАТ (чистий операційний прибуток після оподаткування) обчислюється як операційний дохід, помножений на одиницю, за вирахуванням ставки податку.</p> <p>Чистий прибуток; валовий прибуток (збиток) та ін.</p>
2. Відносні показники, що визначаються за прибутком	Рентабельність власного капіталу, рентабельність активів, рентабельність інвестицій, рентабельність продажу тощо.
3. Відносні та абсолютні показники чистих грошових потоків	<p>Cash-flow (чистий грошовий потік) – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств.</p> <p>Free cash flow (вільний грошовий потік) –сума грошових коштів, що доступна для інвесторів компанії, яка може бути вилучена із бізнесу без шкоди для його діяльності.</p> <p>CFROI (модель прибутковості грошового потоку від інвестицій) синтезує грошовий потік і капітал, який генерує його, що дозволяє врахувати чинник інфляції, різну якість і терміни фінансових активів, методи облікової політики тощо.</p>
4. Вартісно-орієнтовані показники	<p>EVA (економічна додана вартість) це різниця між значенням чистого операційного прибутку після сплати податків й інвестованим капіталом компанії.</p> <p>CVA (додана грошова вартість) розраховується як (норма доходності за весь економічний термін життя активів (CFROI) – витрати на капітал) * Валові інвестиції.</p> <p>MVA (ринкова додана вартість) визначається як різниця між загальною вартістю компанії і загальною сумою задіяного капіталу (включаючи власний капітал і борг).</p>

З 2013 року втратив силу П(С)БО 3 «Звіт про ФР» [41], в якому визначались види ФР як статті звіту. Прийнятий НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [31] ввів нову форму звіту про ФР– Звіт про сукупний дохід, в якому введені види ФР – валовий прибуток, ФР від операційної діяльності, ФР до оподаткування, прибуток від припиненої діяльності після оподаткування, сукупний дохід. При цьому жодним нормативним документом не визначена сутність сукупного доходу, а тільки наведений алгоритм його розрахунку (додаток А табл. А.1).

У ході аналізу ФР підприємства можуть використовуватися різноманітні прийоми, методи та моделі аналізу, кількість і спектр яких залежать від конкретних цілей і завдань. Серед яких основними є: метод горизонтального та вертикального аналізу, факторний аналіз, таксономічний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз, коефіцієнтний метод, трендовий аналіз та метод аналізу ієрархій Т. Сааті. Виходячи з сутності зазначених методів, можна визначити їх переваги та недоліки (додаток А табл. А.2).

Отже, ФР є одним із найважливіших економічних показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та надає комплексну оцінку ефективності. Тому правильно обрана методика аналізу може стати основою для отримання достовірних показників, а значить, максимально ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни та фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Об'єктом оцінки та аналізу ФР є державне підприємство «Завод «Електроважмаш» (далі ДП «Завод «Електроважмаш»), яке займає провідне місце в Україні з розробки та виробництва турбо- і гідрогенераторів, великих електричних машин постійного струму для різних галузей народного господарства та є єдиним в Україні постачальником комплектного електрообладнання для залізничного та міського електротранспорту. Продукція підприємства користується попитом більш ніж як у 40 країнах світу та країнах СНД [37]. Схематично динаміку значень абсолютних показників ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017 – 2019 рр. представлено на рис. 2.1. (побудовано на основі табл. Г.1 додатку Г).

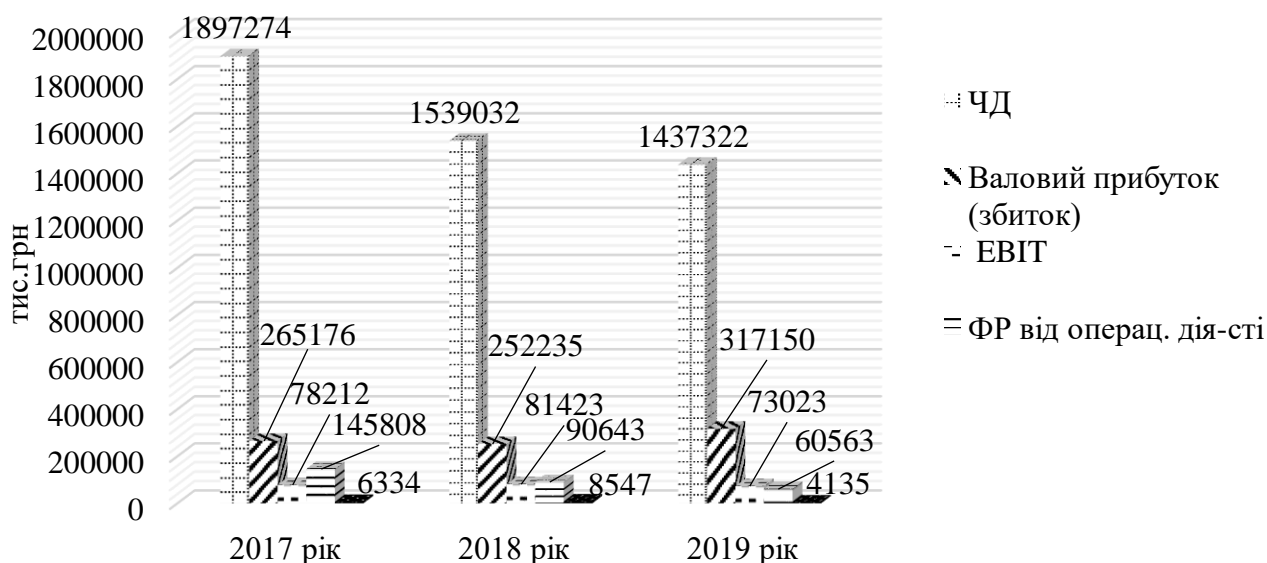

Рис. 2.1. Динаміка значень абсолютних показників ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017 – 2019 рр.

За цей період чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 358242 тис. грн., а саме з 1897274 тис. грн. (2017 рік) до 1539032 тис. грн. (2018 рік). Щодо значення чистого прибутку, то цей показник збільшився до 8547 тис. грн. При порівнянні даних за 2017 – 2019 роки, то в цьому випадку спостерігається скорочення показників ЧП та ЧД. За цей період чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився з

1539032 тис. грн. (2017 рік) до 1437322 тис. грн. (2018 рік). Щодо значення чистого прибутку, то цей показник скоротився до 4135 тис. грн. Така тенденція є негативною в роботі підприємства, оскільки зменшення обсягу реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (зменшення ЧД) може призвести не тільки до зменшення ЧП, а й обумовити збитковість.

У таблиці Г.2 додатку Г проаналізовано структуру та динаміку операційних витрат за економічними елементами ДП «Завод «Електроважмаш» у 2017 - 2019 роках. Виявлено, що коефіцієнт зростання операційних витрат (1,42) не перевищує коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг) (1,52). У цьому випадку витрати, які пов'язані з виробничою діяльністю, зростають меншими темпами, ніж доходи від продажу продукції (робіт, послуг), що свідчить про збільшення прибутковості основних видів продукції (робіт, послуг) підприємства. Щодо коефіцієнта зростання витрат на оплату праці (1,29), то він не перевищує коефіцієнт зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (1,52), що вказує про збільшення продуктивності праці.

Наступним кроком є проведення аналізу доходності активів за 2017 – 2019 рр. досліджуваного підприємства, результати якого подано в табл. Г.3 додатку Г. Розрахований коефіцієнт доходності активів (Кд.а.) показав, що частка сукупного доходу в одній гривні вартості активів підприємства складає 0,43. За аналізований період спостерігається зростання вартості активів (Кв.а. = 1,13), а саме з 1567791 тис.грн. (на кін. 2018 р.), до 1768365 тис.грн. (на кін. 2019 р.) та скорочення сукупного доходу (Кс.д. = 0,48) з 8547 тис.грн. до 4135 тис.грн. Такі зміни свідчить про часткове підвищення ефективності використання майна ДП «Завод «Електроважмаш». У ході аналізу порівнювалась динаміка змін вартості активів підприємства (Кв.а. = 1,13) та сукупного доходу (Кс.д. = 0,48). Різниця у значеннях цих коефіцієнтів (Кс.д.-Кв.а. = -0,64) в результаті має від'ємне значення.

Аналіз витрат на виробництво продукції (робіт, послуг) за економічними елементами характеризує динаміку їх змін за звітний період проти попереднього періоду, а також дає змогу виявити елементи, які значно

вплинули на зростання суми витрат операційної діяльності на одну гривню реалізованої продукції [11].

Важливим для будь-якого підприємства є розрахунок рентабельності, що демонструє ефективність фінансово-господарської діяльності установи та показує, скільки гривень прибутку (валового, операційного, до оподаткування, чистого) отримується з 1 грн. реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), активів, власного капіталу тощо [11]. Аналіз рентабельності здійснено за допомогою системи показників, що висвітлено в табл. Г.4 додатку Г.

Зменшення розрахованого коефіцієнта рентабельності активів (майна) (К р майна) з 0,005 у 2017 р. й до 0,002 у 2019 р. може свідчити про затримання темпів економічного зростання та розвитку. Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу, що характеризує рівень валового прибутку, який генерується сукупним капіталом підприємства, знизився з 0,005 у 2017 р. й до 0,002 у 2019 р., що є негативним фактом. Наступним є оцінювання коефіцієнта рентабельності власного капіталу, аналіз якого показав скорочення розміру прибутку на кожну інвестовану власниками грошову одиницю, тобто у 2017 р. він дорівнював 0,023, а у 2019 р. відбулося зменшення до 0,015. За аналізований період спостерігаються коливання значень показника валової рентабельності реалізованої продукції (коефіцієнт рентабельності продажів). А саме у 2017 р. величина дорівнює 0,172, у 2018 р. складає 0,175, що є позитивними змінами, але у 2019 р. відбулася негативна тенденція на скорочення до 0,135.

Ефективність роботи структурних підрозділів підприємства за центрами витрат і центрами відповідальності, де відбувається формування змінних витрат, безпосередньо пов'язаних з виготовленням продукції та загальнопромисловим управлінням, а також визначення виробничої собівартості у 2018 та 2019 році є недостатньою. Адже у 2017 р. коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності склав 0,416, а у 2018-2019 рр. дорівнює 0.

Аналіз динаміки значень показника рентабельності операційної діяльності за 2017 – 2019 рр. показує, що у 2017 р. цей коефіцієнт знаходиться на рівні 0,105, а у 2017-2019 рр. складає 0. Такі зміни є свідченням про недостатню ефективність операційних витрат, пов'язаних з формуванням

виробничої собівартості, загальногосподарським управлінням та іншими операційними витратами. За аналізований період спостерігаються коливання значень коефіцієнта чистої рентабельності реалізованої продукції, а саме у 2017 р. він складає 0,004, а у 2019 р. спостерігається скорочення до 0,002.

Щодо коефіцієнтів рентабельності необоротних та оборотних активів, то аналіз динаміки засвідчив, що найкращі значення цих показників були зафіксовані за 2018 р. (для оборотних активів 0,007, а для необоротних – 0,030), а найгірше у 2019 р. (для оборотних активів на рівні 0,003, а для необоротних – 0,015). Такі зміни свідчать про труднощі з використанням необоротних та оборотних активів на підприємстві.

На рис. 2.2 схематично представлено динаміку основних значень відносних показників ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017 – 2019 рр.

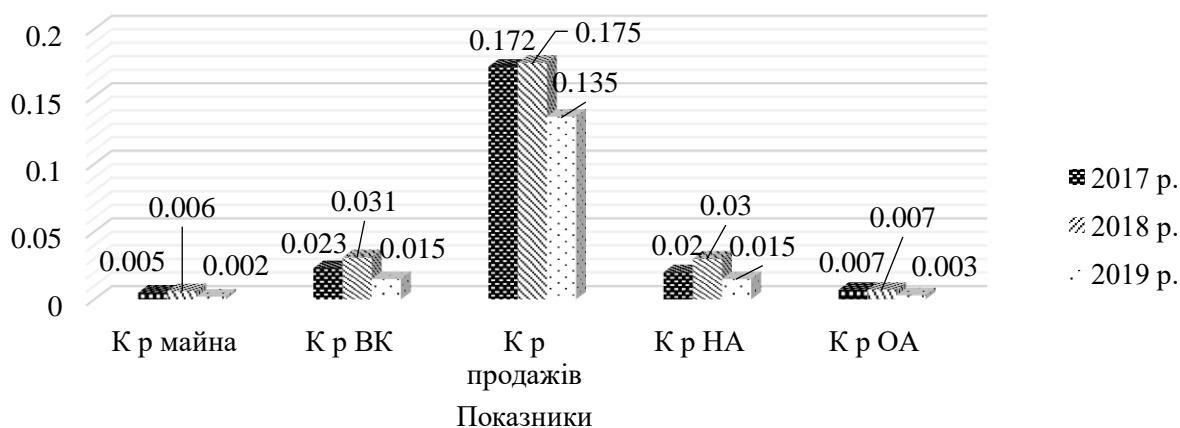

Рис.2.2 Динаміка значень відносних показників ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017 – 2019 рр.

Таким чином, за результатами аналізу рентабельності показників ДП «Завод «Електроважмаш» виявлено, що найвищий рівень ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства зафіксовано у 2017 р., а найгірші - у 2019 р. Тому для підвищення ефективності діяльності підприємства важливим є здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення ступеня використання фінансового потенціалу.

Для того, щоб систематизувати та надати достовірну оцінку різноманіттю показників, які характеризують ФР підприємства, виявити зміни в динаміці та сформулювати рекомендації щодо покращення їхнього рівня, доцільним є

застосування інтегрального таксономічного показника, запропонованого В. Плютою [27]. Етапи обчислення інтегрального показника ФР за методом В.Плюти представлено на рис. 2.3.

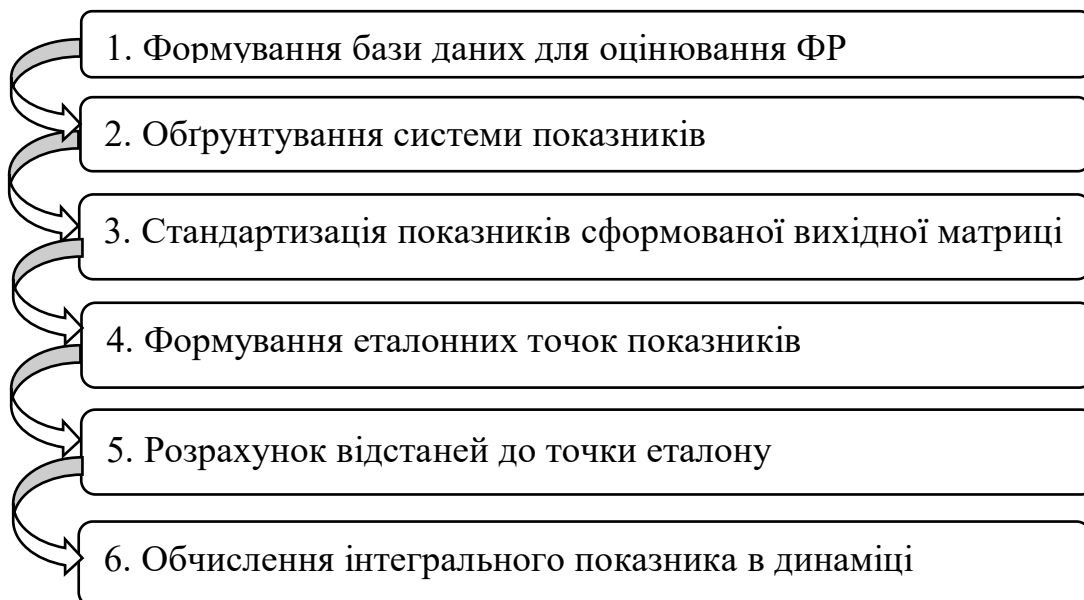

Рис. 2.3. Обчислення інтегрального показника ФР за допомогою метода таксономії

Відповідно до поданої схеми (рис. 2.3) початковими етапами побудови інтегрального таксономічного показника є формування бази даних для оцінювання ФР та обґрунтування системи показників за аналізований період часу. Для цього на основі даних фінансової звітності ДП «Завод «Електроважмаш» (додатки Б-В) між показниками ФР (табл. Д.1 додаток Д) встановлюємо тісноту лінійного зв'язку, за допомогою кореляційного аналізу. На рис 2.4 представлено кореляційну матрицю, на основі якої виокремлено групу показників, які не мають між собою кореляційних зв'язків, до цієї групи належить чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (x_1), прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА) (x_6), коефіцієнт рентабельності продажів (x_7) та чистий грошовий потік (Cash-flow) (x_9).

Correlations (Spreadsheet11)									
Marked correlations are significant at $p < .05000$									
N=3 (Casewise deletion of missing data)									
Variable	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9
x1	1.000000	-0.519456	0.989759	-0.451095	0.340264	0.676630	0.619647	0.977596	0.146068
x2	-0.519456	1.000000	-0.636112	-0.528294	-0.980262	0.277706	-0.992558	-0.327957	-0.921208
x3	0.989759	-0.636112	1.000000	-0.319078	0.471008	0.564594	0.725340	0.937539	0.285787
x4	-0.451095	-0.528294	-0.319078	1.000000	0.685730	-0.962375	0.420968	-0.628844	0.817013
x5	0.340264	-0.980262	0.471008	0.685730	1.000000	-0.462154	0.948891	0.134713	0.979946
x6	0.676630	0.277706	0.564594	-0.962375	-0.462154	1.000000	-0.158654	0.816458	-0.629592
x7	0.619647	-0.992558	0.725340	0.420968	0.948891	-0.158654	1.000000	0.440556	0.866973
x8	0.977596	-0.327957	0.937539	-0.628844	0.134713	0.816458	0.440556	1.000000	-0.065435
x9	0.146068	-0.921208	0.285787	0.817013	0.979946	-0.629592	0.866973	-0.065435	1.000000

Рис. 2.4. Матриця коефіцієнтів парної кореляції

На основі зазначених показників (табл. Д.2 додатку Д). проводимо подальші розрахунки. Стандартизовану матрицю подано в табл. Е.3 додатку Е.

Відповідно до алгоритму обчислення інтегрального показника методом таксономії (рис. Д.1 додатку Д) наступним етапом є формування еталонних рівнів значень показників в системі (за критерієм min-max). У даному випадку стимуляторами є всі запропоновані показники, адже їх зростання позитивно впливають на стан ДП «Завод «Електроважмаш» (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Диференціація ознак показників оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017-2019 рр.

№	Показник	Диференціація	Еталон
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (x1)	стимулятор	1,13
2	Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА) (x6)	стимулятор	0,94
3	Коефіцієнт рентабельності продажів (x7)	стимулятор	0,64
4	Чистий грошовий потік (Cash-flow) (x9)	стимулятор	1,15

Результати розрахунків відстаней до точки еталону та інтегральних показників оцінки ФР аналізованого підприємства за 2017-2019 рр. представлено на рис. Д.1 додатку Д)

У 2017 році значення евклідової відстані показників оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш» складає 0,13, у наступному році дорівнює 3,03, а у 2019 році величина цієї відстані зросла до рівня 3,25. Тобто у 2019 році зафіксовано найбільше відхилення від значень еталонного. Величина

середнього арифметичного відхилення дорівнює 2,14, а середнього квадратичного відхилення складає 1,74.

Завершальним етапом виконання розрахунків відповідно до зазначеного алгоритму є формування значень у динаміці. Результати зазначеного обчислювального процесу оцінки ФР протягом 2017-2019 рр. представлені в табл. Д.3 додатку Д, з якої видно, що протягом 2017 – 2019 рр. спостерігається значне зниження значень інтегрального показника, а саме у 2017 р. становить 0,98, у наступному році дорівнює 0,46, а у 2019 р. складає 0,42. Такі зміни передусім відбулися за рахунок від'ємного значення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) у 2018 та 2019 рр., що вказують на збитковість виробництва. Схематичне представлення зазначених результатів оцінки ФР підприємства у вигляді гістограми висвітлено на рис. 2.3, де прослідковується найвище значення інтегрального таксономічного показника у 2017 р.

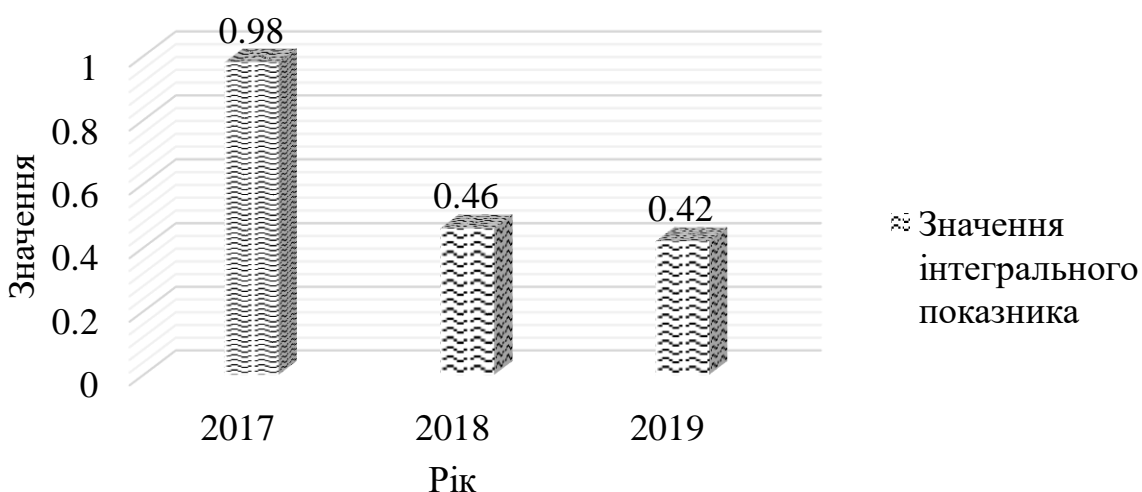

Рис. 2.3. Динаміка значень інтегрального таксономічного показника ФР для ДП «Завод «Електроважмаш» в 2017-2019 рр.

Таким чином, із застосуванням методу таксономії формують узагальнюючий показник, який дає змогу комплексно оцінити стан ФР підприємства. Вивчення динаміки цього показника дає змогу відстежити позитивні та негативні зміни в фінансово-господарській діяльності підприємства й уникнути кризових явищ у його роботі.

3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

З огляду на негативні щорічні зміни значень показників ФР ДП «Завод «Електроважмаш», виникає необхідність розробити сценарій, який дасть можливість їх покращити, здійснений на основі оцінок пріоритетності альтернатив з використанням методу аналізу ієрархії.

Аналіз ієрархій включає декілька етапів [11]: перший етап – структуризація проблеми у вигляді ієрархії; другий етап – визначення локальних пріоритетів (критеріїв) та оцінювання кожної з альтернатив. Елементи задачі порівнюються попарно стосовно їх впливу на загальну для них характеристику; третій етап – побудова матриці попарних порівнянь на основі принципу дискримінації і порівнюваності суджень; четвертий етап – визначення параметрів матриці пріоритетів; п'ятий етап – узгодженість локальних пріоритетів; шостий етап – складання матриць попарних порівнянь за варіантами за кожним елементом квадратної матриці; сьомий етап – визначення глобальних (загальних) пріоритетів. Декомпозиція задачі вибору напрямку покращення ФР досліджуваного підприємства зображена на рис. 3.1

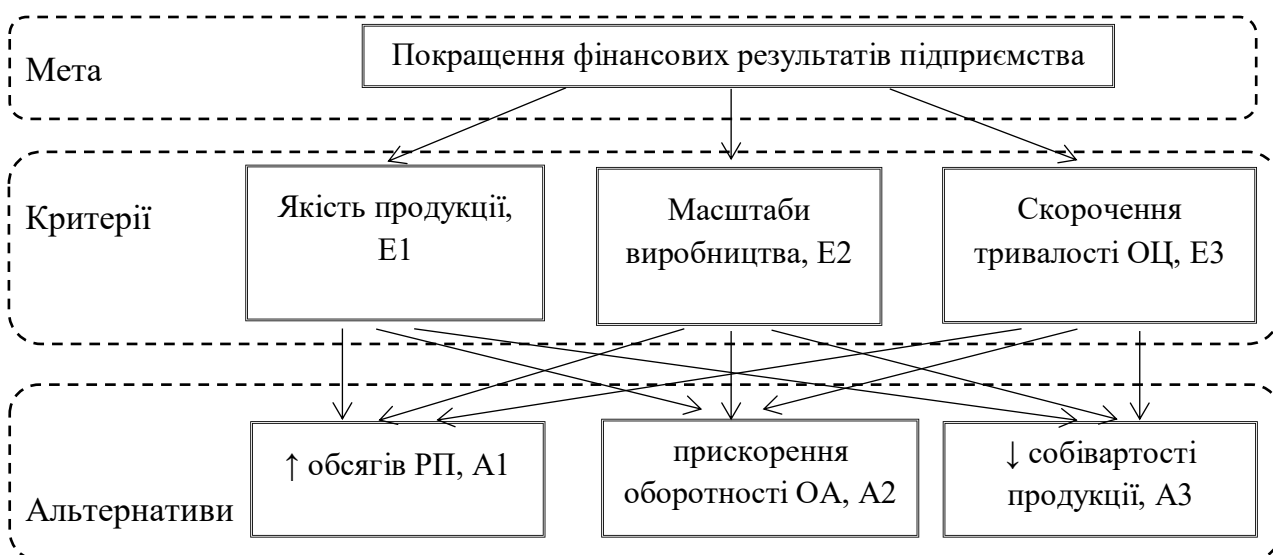

Рис. 3.1. Декомпозиція задачі ієрархії вибору напрямку покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш»

У результаті проведеного опитування серед 12 фахівців планово-економічного відділу та бухгалтерії ДП «Завод «Електроважмаш» в якості критеріїв, що найкращим чином відповідають поставленій меті, обрано якість продукції (E1), масштаби виробництва (E2), скорочення тривалості операційного циклу (ОЦ) (E3). Для визначення узгодженості думок серед 12 опитаних експертів відносно запропонованих альтернатив, застосовано коефіцієнт конкордації Кендалла, що розраховується за формулою [47]:

$$W = \frac{12S}{m^2(n^3-n)}, \quad (3.1)$$

де n – кількість експертів;

m – кількість можливих варіантів оцінки;

S – відхилення від середньої суми рангів.

$$\text{Тоді } W = \frac{12 \cdot 242}{12^2(3^3-3)} = 0,84.$$

Розрахований коефіцієнт конкордації дорівнює 0,84, що свідчить про високий рівень узгодженості думок опитаних фахівців. У результаті виявлено, що критерій масштаби виробництва (E2) має значну перевагу над критерієм якість продукції (E1) та істотну перевагу над критерієм скорочення тривалості операційного циклу (ОЦ) (E3).

Щодо зазначених альтернатив, то вони відібрані на основі узагальнення наукових літературних джерел [15; 20; 21; 50]. До цього переліку належить підвищення обсягів реалізованої продукції (РП) (A1), прискорення оборотності оборотних активів (ОА) (A2) та зниження собівартості продукції (A3). Після побудови декомпозиції задачі ієрархії визначено пріоритетність критеріїв при виборі альтернатив на основі попарних оцінок суджень.

Узагальнена матриця парних порівнянь важливості критеріїв при виборі методу покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш» представлено в табл. 3.1. Наступним етапом є визначення пріоритетів альтернатив за кожним з критеріїв, результати цього процесу представлені в табл. 3.2.

Таблиця 3.1

Узагальнена матриця парних порівнянь важливості критеріїв при виборі напрямку покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш»

	E1	E2	E3
E1	1	1/7	1/2
E2	7	1	5
E3	2	1/5	1
Сума	10	1,34	6,50

Таблиця 3.2

Розрахунок пріоритету напрямів покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш»

	Якість продукції; E1	Масштаби виробництва; E2	Скорочення тривалості ОЦ; E3	Р глоб.
		0,09	0,74	
Збільшення обсягів РП; A1	0,21	0,18	0,13	0,17
Прискорення оборотності ОА; A2	0,70	0,74	0,79	0,74
Зменшення собівартості продукції; A3	0,08	0,08	0,08	0,08

За критеріями E1 «Якість продукції», E2 «Масштаби виробництва» та E3 «Скорочення тривалості операційного циклу» найвищий пріоритет має прискорення оборотності оборотних активів, який у першому випадку дорівнює 0,70, у другому – 0,74 та у третьому – 0,79. За кожним зазначеним критерієм спостерігається узгоженість думок експертів щодо пріоритетностей альтернатив, адже значення коефіцієнта конкордації становить 0,766, 0,81 та 0,85 відповідно.

Пріоритетність напрямів покращення ФР за критеріями E1-E3 у графічному вигляді представлено на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Значення пріоритетів напрямів покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за критеріями E1-E3

Наступним є обчислення глобального пріоритету альтернатив з урахуванням значимості досліджуваних критеріїв. При цьому найбільш пріоритетна альтернатива визначається шляхом перемноження матриці пріоритетів альтернатив за кожним критерієм на матрицю пріоритетів критеріїв (табл. 3.2).

У графічному вигляді пріоритетність альтернатив задля покращення ФР підприємства, висвітлено на рис. 3.3, на якому чітко видно, що найбільшу оцінку глобального пріоритету напрямів має альтернатива прискорення оборотності оборотних активів.

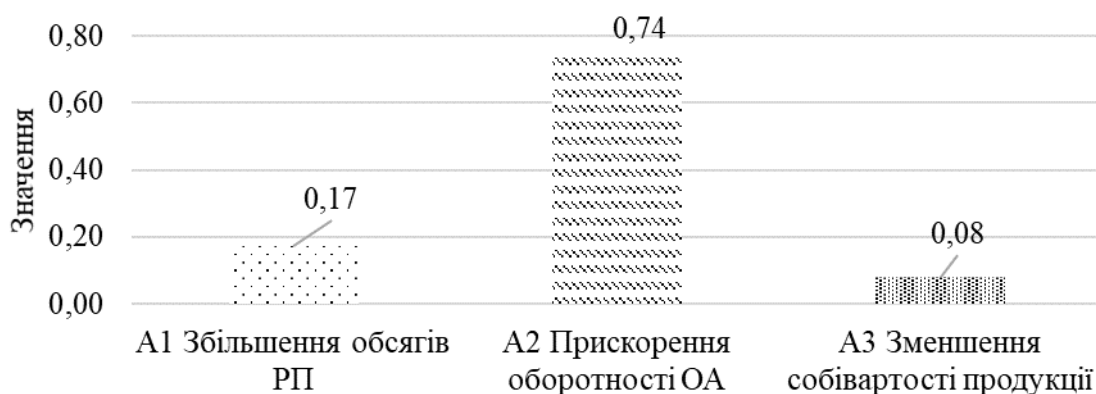

Рис. 3.3. Значення оцінки глобального пріоритету напрямів покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш»

За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що оцінювання альтернатив методом аналізу ієрархій надає можливість визначити

пріоритетність вказаних альтернатив за обраними кількісними та якісними критеріями використовуючи багатокритеріальне рейтингування. Отже, використання методу аналізу ієрархій дозволило обґрунтовано обрати напрям прискорення оборотності оборотних активів, що сприятиме покращенню ФР для ДП «Завод «Електроважмаш».

Ефективність використання оборотних активів – це неодмінна умова існування підприємства в умовах конкурентної боротьби. Значною мірою вона залежить від досконалості методики аналізу ефективності їх використання, що в свою чергу дозволяє оптимізувати якість управлінських рішень не тільки стосовно підвищення ефективності використання оборотних активів, а й ефективності діяльності підприємства в цілому. Зазначимо, що швидкість обороту оборотних активів – це комплексний критерій організаційно-технічного рівня виробничо-господарської діяльності. Збільшення кількості оборотів досягається за рахунок скорочення часу виробництва та часу обігу. Чим швидше оборотні активи проходять усі стадії кругообігу (постачання, виробництво, реалізація, тим більшим може бути обсяг виробництва продукції за рахунок ефективнішого використання оборотних засобів [26].

Загалом на ефективність використання оборотних коштів підприємства мають вплив основні фактори, які схематично представлені на рис. Е.1 додатку Е [21]. За широтою впливу і ступенем управління зазначені фактори доцільно об'єднати у три групи: загальноекономічні, організаційні та пов'язані з технічним прогресом [21]. До числа загальноекономічних факторів належать наступні: зміна величини товарообігу і його структури; розміщення продуктивних сил; динаміка продуктивності суспільної праці, зайнятої у сфері товарообігу і у галузях, що її обслуговують; розвиток господарського розрахунку. Щодо економіко-організаційних факторів, то до них відносять: зміну розмірів торгових підприємств і їх спеціалізації; упровадження нових способів торгівлі тощо. До факторів, пов'язаних із технічним прогресом, належать: зміна технології та техніки, що застосовується в галузях, які обслуговують торгівлю (транспорт, зв'язок, комунальне господарство) та автоматизація торгових процесів.

Факторами, які підвищують величину оборотних коштів, є: підвищення якості торгового обслуговування; розширення мережі магазинів, зокрема, у районах новобудов; зміна структури товарообігу вбік збільшення питомої ваги товарів, що мають нижчу швидкість обігу. Зниженню величини оборотних коштів сприяє економія матеріальних і фінансових ресурсів та широке впровадження принципів господарського розрахунку в діяльність торгових підприємств. Пошук шляхів прискорення оборотності оборотних коштів ДП «Завод «Електроважмаш» починається з розрахунку і вивчення основних показників оборотності (табл. Ж.1 додатку Ж). У результаті проведеного аналізу визначено, що, незважаючи на загальне прискорення оборотності оборотних активів у 2019 році в порівнянні з 2018 роком (на 0,42 оборотів або 72 днів), відзначається уповільнення оборотності в частині запасів і дебіторської заборгованості. Загалом тривалість операційного циклу підприємства знизилась з 202 днів у 2017 році до 188 днів у 2019 році, а значить період, що проходить з моменту надходження товарно-матеріальних цінностей до моменту отримання оплати за продану продукцію, зменшився. Така ситуація оцінюється позитивно, оскільки призводить до зниження потреби в обігових коштах для фінансування поточної діяльності. У 2018 р. в порівнянні з 2017 р. спостерігається значне збільшення тривалості періоду операційного циклу (з 202 днів до 246 днів), яке є негативним фактором, адже веде до додаткової іммобілізації грошових коштів в запасах і засобах розрахунку. Тобто за досліджувані роки спостерігається значне коливання розміру днів операційного циклу, тому доцільним є вживання заходів, які направлені на скорочення цього періоду.

З метою покращення ФР ДП «Завод «Електроважмаш», запропоновані рекомендації щодо прискорення оборотності оборотних коштів. Шляхи прискорення оборотності оборотного капіталу в узагальненому вигляді залежать від двох факторів: обсягу товарообігу і розміру оборотних коштів. На основі цього були розроблені такі заходи для ДП «Завод «Електроважмаш»:

1. Систематичний моніторинг рівня запасів на підприємстві, спрямований на зниження їх величини. Насамперед скорочення частини існуючих запасів

може бути досягнуто за рахунок: впровадження економічно обґрунтованого рівня запасів; раціонального витрачання сировини і матеріалів, паливних ресурсів, малоцінних швидкозношуваних предметів тощо; вдосконалення методів планування запасів; впровадження заходів, що сприятимуть вдосконаленню системи матеріально-технічного постачання.

Для забезпечення ритмічності виробництва необхідно мати економічно обґрунтований рівень запасів, адже їх нестача здатна порушити безперервність виробничого процесу, викликати простій в роботі обладнання, збільшити собівартість продукції тощо. Тому виникає необхідність визначення того необхідного рівня запасів, який дозволить мінімізувати витрати на їх утримання [45]. Так, зменшення величини запасів на 10% дозволить прискорити їх оборотність в 2020 році на 0,18 обертів або на 7 днів (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Прогнозні показники оборотності запасів внаслідок запропонованих заходів з підвищення оборотності оборотних коштів ДП «Завод «Електроважмаш»

Показники	2019 р.	2020 р. (прогноз)	Відхилення
Запаси, тис. грн	806276	725648,4	-80627,6 (-10%)
Коефіцієнт оборотності запасів, (Кз)	3,14	3,32	0,18
Період оборотності запасів, днів	115	108	-7

2. Проведення заходів щодо скорочення дебіторської заборгованості підприємства, в тому числі за рахунок: визначення та обґрунтування лімітів розміру дебіторської заборгованості; розроблення оптимальних методів здійснення продажів, спрямованих на максимально швидко оплату договору; прогнозування ймовірності надходження фінансів від дебіторів; контролювання співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості.

За рахунок запровадження вищезазначених заходів при зниженні величини дебіторської заборгованості на 10% коефіцієнт її оборотності підвищиться на 0,55 обертів, а тривалість одного обороту прискориться на 8

днів див. табл. 3.4). Це призведе до оптимізації структури балансу підприємства, а відповідно і до підвищення його стійкості в частині формування фінансових активів.

Таблиця 3.4

Прогнозні показники ФР та показників оборотності дебіторської заборгованості внаслідок запропонованих заходів з підвищення оборотності оборотних коштів ДП «Завод «Електроважмаш»

Показники	2019 р.	2020 р. (прогноз)	Відхилення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, (Кдз)	4,89	5,44	0,55
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	74	66	-8
Коефіцієнт рентабельності продажів	0,135	0,195	0,06

3. Збільшення обсягів продажів. На підвищення розміру виручки від продажів сприяє проведення активної маркетингової політики, раціонального ціноутворення і розширення ринку збуту з використанням конкурентних переваг ДП «Завод «Електроважмаш». Адже зростання величини виручки до підвищення всіх коефіцієнтів оборотності та до зростання прибутку й рентабельності даного підприємства [50]. За рахунок скорочення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 10% можна досягти збільшення коефіцієнта рентабельності продаж на 0,06, що призведе до позитивних змін (див. табл. 3.4).

4. Моніторинг (контроль) за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості, бо значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості підприємства та потребує залучення додаткових джерел фінансування.

Отже, прискорення оборотності оборотних коштів є важливим показником, що відображає якість роботи підприємства та характеризує його ефективність, тому комплексне виконання запропонованих заходів дозволить прискорити оборотність оборотних коштів на ДП «Завод «Електроважмаш» і тим самим підвищить ефективність їх використання.

Одним із способів підвищення ефективності діяльності підприємства полягає у вмінні управляти бізнес-процесами, аналізувати та вдосконалювати їх. Метою такого моделювання є систематизація знань про підприємство та його бізнес-процеси в наочній графічній формі, що надає можливість проаналізувати стан взаємодії із зовнішніми організаціями, замовниками, постачальниками та дослідити як працює організована діяльність на кожному окремо взятому робочому місці.

Побудова структурно-функціональної моделі управління фінансовими результатами підприємства розпочинається зі створення контекстної діаграми, «Управління ФР підприємства» (рис. 3.4).

Рис. 3.4. Контекстна діаграма бізнес-процесу «Управління ФР підприємства»

Наступним етапом моделювання є декомпозиція контекстної діаграми «Управління ФР підприємства» (рис. 3.5). Та на завершальному етапі здійснюється декомпозиція блоку «Оцінювання ФР підприємства», що проілюстровано на рисунку 3.6.

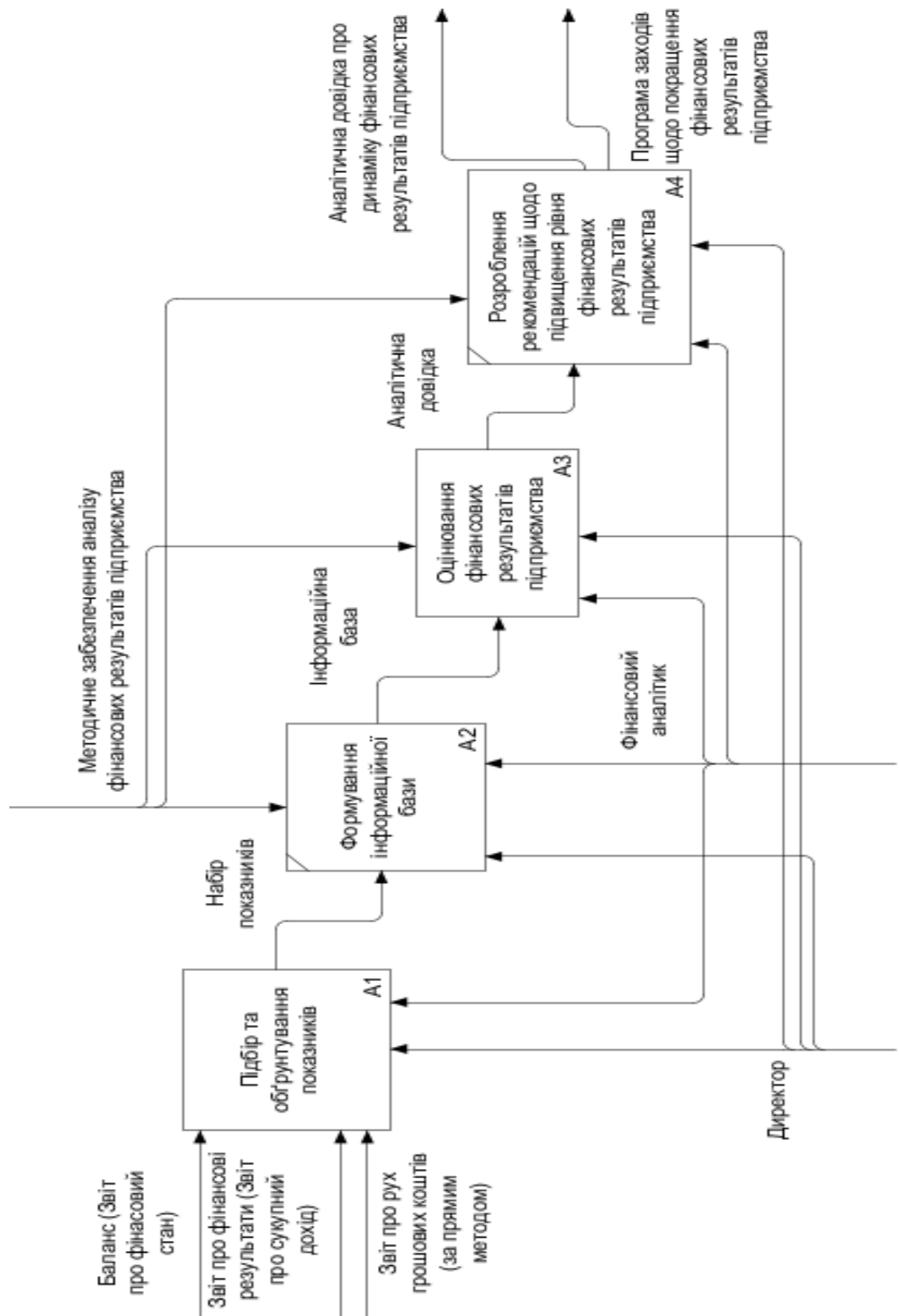

Рис. 3.5. Декомпозиція функціонального блоку «Оцінювання ФР підприємства»

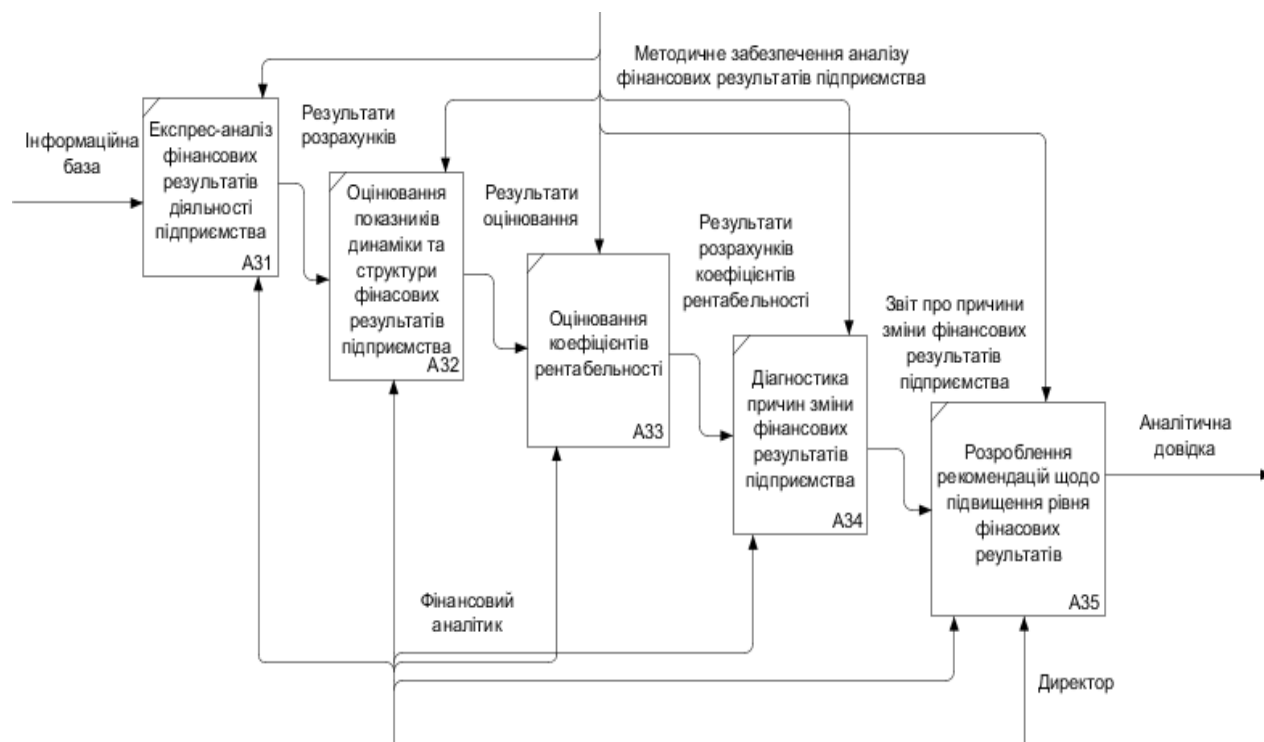

Рис. 3.6. Декомпозиція функціонального блоку «Оцінювання ФР підприємства»

Таким чином, розроблена структурно-функціональна модель процесу управління фінансовими результатами підприємства може бути підґрунтям для розробки заходів, спрямованих на збільшення / оптимізацію рівня показників ФР підприємства із метою більш ефективного їх функціонування.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного монографічного аналізу, узагальнення теоретичних підходів щодо управління фінансовими результатами, викладеними в науковій літературі, виявлено найбільш суттєві ознаки, які характеризують ФР, узагальнено методичні підходи до аналізу ФР підприємства. Аналіз наукових літературних джерел дозволив систематизувати основні групи фінансових показників для оцінювання ФР підприємства та їх склад.

З використанням методів аналізу та синтезу узагальнені методичні підходи до оцінювання ФР підприємства. Досліджено тенденції часткових показників ФР підприємства у 2017 - 2019 рр. з використанням методів фінансового аналізу для оцінки рівня ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Доведено, що для розрахунку узагальнювального показника ФР підприємства доцільно використовувати інтегральний показник, синтезований на підґрунті системи часткових. Тому був запропонований методичний підхід до інтегрального оцінювання ФР підприємства. Важливим етапом побудови інтегрального показника визначено виокремлення групи часткових показників ФР, які не мають взаємовпливу, на основі кореляційно-регресійного аналізу. Як показали дослідження, до цієї групи часткових показників належить чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА), коефіцієнт рентабельності продажів та чистий грошовий потік (Cash-flow). Це дозволило методом таксономії побудувати інтегральний показник ФР, до складу якого входять часткові показники, що не мають взаємного впливу один на одного.

Розроблено методичне забезпечення для вибору напрямів покращення ФР підприємства на основі попарних порівнянь за методом аналізу ієрархії та визначення пріоритетності критеріїв задачі вибору. За допомогою методу експертного оцінювання за результатами опитування фахівців планово-

економічного відділу та бухгалтерії ДП «Завод «Електроважмаш» в якості критеріїв, що найкращим чином відповідають поставленій меті зростання ФР, обрано якість продукції, масштаби виробництва, скорочення тривалості операційного циклу. На основі узагальнення наукових джерел обрано наступні альтернативи шляхів зростання ФР: підвищення обсягів реалізованої продукції, прискорення оборотності оборотних активів та зниження собівартості продукції, що сприяють покращенню ФР. Зазначені критерії та альтернативи є невід'ємними для проведення дослідження з використанням методу аналізу ієрархії. У ході дослідження виявлено, що найбільш перспективним напрямом покращення ФР для ДП «Завод «Електроважмаш» є прискорення оборотності оборотних активів, що є підставою для подальшого дослідження з метою оцінювання дієвості обраного напрямку.

Проведено дослідження дозволило надати оцінку дієвості обраного напрямку покращення ФР. Із використанням методу прогнозування розраховано прогнозні показники оборотності запасів, показники ФР та показники оборотності дебіторської заборгованості внаслідок виконання запропонованих заходів з підвищення оборотності оборотних коштів ДП «Завод «Електроважмаш» в наступному році. Комплексне виконання запропонованих заходів дозволить прискорити оборотність оборотних коштів на ДП «Завод «Електроважмаш» і тим самим підвищить ефективність їх використання.

На основі структурно-функціонального проектування змодельовано запропонований процес управління ФР та здійснено декомпозицію контекстної діаграми бізнес-процесу «Управління ФР підприємства», що може бути підґрунтям для розробки заходів, спрямованих на збільшення / оптимізацію рівня показників ФР підприємства із метою більш ефективного їх функціонування.

Отже, забезпечення ефективного управління фінансовими результатами є важливим стратегічним завданням кожного підприємства. Адже застосування комплексного та системного підходів до реалізації цього процесу, сприятиме забезпеченню основних передумов для покращення рівня показників ФР та стабільного економічного розвитку підприємств в довгостроковій перспективі.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Caballero R. J., Farhi E., Gourinchas P. O. Safe asset scarcity and aggregate demand. *American Economic Review*. 2016. 106 (5). P. 13–18.
2. Caballero R. J., Farhi E., Gourinchas P. O. The Safe Assets Shortage Conundrum. *Journal of Economic Perspectives*. 2017. 31 (3). P. 29–46.
3. Chinn M. D., Ito H. What matters for financial development? Capital controls, institutions, and interactions. *Journal of Development Economics*. 2006. 81 (1). P. 163–192.
4. Chugunov I., Kachula S. State financial policy as a component of socioeconomic development of society. *The potential of modern science*. London, United Kingdom: Sciemcee Publishing. 2019. Vol. 2. pp. 29–44.
5. Gorton G. The history and economics of safe assets. *Annual Review of Economics*. 2017, 9(1). P. 547–586.
6. Holland D. A., Matthews B. A. Beyond earnings : applying the HOLT CFROI and economic profit framework. New Jersey : Wiley, 2018. 383 p.
7. Ragnar Nurkse: Classical development economics and its relevance for today / R. Kattel et. al. London, New York: Anthem Press, 2011. 354 p.
8. Ryan H., Trahan E. Corporate financial control mechanisms and firm performance: The case of Value-Based Management systems. *Journal of Business Finance and Accounting*. 2007. 34(1-2). P. 111-138.
9. Shim J., Siegel J. G. Financial management. New York : Barron's Educational Series, 2008. 392 p.
10. Van der Stede W. A. Enterprise governance. *Financial Management*. 2009. February. P. 38–40.
11. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків : ХНЕУ, 2017. 163 с.
12. Берест М. М., Дудка М. О. Сучасні підходи до оцінки стійкого розвитку підприємств. Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця : зб.

тез доп. міжнар. наук. конф., м. Харків, 31 трав.-1 черв. 2018 р. Харків, 2018. С. 204–205.

13. Белгородцева М.О. Семантика поняття «фінансові результати» та методика їх обліку у страхових компаніях. Вісник ЖДТУ, Серія: Економічні науки. 2013. № 1 (63). С. 42–45.

14. Білий М.М. Фінансові результати підприємства: факторний аналіз в умовах економічної кризи. Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2014. № 10. С. 234–240.

15. Білик М. Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія. Київ: КНУТД, 2012. С. 280.

16. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: уч. пособ., 2-е изд., перераб. и доп. Киев : Эльга: Ника-Центр, 2004. 656 с.

17. Бутинець Ф. Ф., Чижевська Л. В., Береза С. Л. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Житомир: ЖІТІ, 2000. 672 с.

18. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%BC%D0%B0%D1%88> (дата звернення: 17.12.2020).

19. Вороніна О. О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2009. 25 с.

20. Есманова Л. І. Управління фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Суми, 2009. 20 с.

21. Єропутова О. О., Ярошевська О. В. Підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства. Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. 2010. С 209–216.

22. Журавльова І. В., Гаврильченко О. В., Полтініна О. П. Фінанси : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Журавльової. Харків, 2017. 330 с.

23. Загородній А. Г. Облік і аудит: термін. словник Львів: УАБС НБУ, 2002. 671 с.
24. Зінченко О. А. Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 7. С. 106–111.
25. Кондраков Н. П. Бухгалтерский учет : уч. пособ. 4-е изд., перераб. и доп. Москва : ИНФРА–М, 2002. 640 с.
26. Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. Фінанси. 2015. №1. С 67–76.
27. Михайлик О. М. Альтернативний підхід до визначення інтегрального показника оптимальної структури капіталу будівельного підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 4 (04). С. 183–188.
28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) «Дохід». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025 (дата звернення: 10.11.2020).
29. Мочерний С. В. Політична економія: навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.
30. Назаренко О. В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. Економічна наука. 2018. № 2. С. 21.
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://bukhalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx> (дата звернення: 17.12.2020).
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.09.2020).
33. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2013. 504 с.

34. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 23.12.2020).

35. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/131400> (дата звернення: 03.11.2020).

36. Офіційний сайт ДП «Завод «Електроважмаш». URL: <http://spetm.com.ua/index.php/ua/> (дата звернення: 21.09.2020).

37. Офіційний сайт Фонду державного майна України. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ua/sale-obj/1614> (дата звернення: 16.12.2020).

38. Патарідзе–Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. Формування ринкових відносин в Україні. 2016. №2. С. 25–37.

39. Пипко В. А., Булавина Л. Н. Настольная книга бухгалтера и аудитора : уч. пособ. 4-е изд., доп. Москва : Финансы и статистика, 2011. 592с.

40. Плюта В. Сравнительный анализ в экономических исследованиях: Методы таксономии и факторного анализа: уч. пособ. Москва : Статистика, 1980. 151 с.

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 «Звіт про фінансові результати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.12.2020).

42. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-14. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14?lang=uk> (дата звернення: 16.10.2020).

43. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: Наказ від 14.02.2006 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06> (дата звернення: 11.11.2020).

44. Пушкар М. С. Фінансовий облік : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 628 с.

45. Рыжиков Ю.И. Управление запасами: уч. пособ. Москва: Наука, 1969. 344 с.
46. Терещенко О. О. Вартісний підхід в управлінні фінансами підприємств: монографія / А.І. Даниленко та ін.; Київ: Фенікс, 2008. 308 с.
47. Трасковецька Л. М., Стопень Г. Я. Прикладна математика : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2011. 158 с.
48. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2–ге вид., перероб. / за ред. кер. кол. авт. і наук., проф. А.М. Поддєрьогіна. Київ: КНЕУ, 2017. 535 с.
49. Червінська С.Л. Особливості визначення фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. Облік і фінанси АПК. 2015. № 6. С.107–110.
50. Швець В. В. Розробка напрямків підвищення ефективності діяльності підприємства на основі управління оборотними активами : автореф. магістерської роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр» : 6.030601. Київ, 2018.
51. Ямборко Г. В. Влияние учетной политики на финансовый результат и налогооблагаемую прибыль предприятия. Бухгалтерский учет и аудит. 2011. № 6. С. 23–29.

ДОДАТКИ

Додаток А

Продовження додатка А

Рис. А.1. Визначення ФР за різними підходами

Продовження додатка А

Таблиця А.1

Визначення показників фінансового результату чинними нормативними документами

Нормативний документ	Трактування терміну
1	2
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [42]	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).
	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [31]	Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
	Звіт про ФР(звіт про сукупний дохід) – звіт про доходи, витрати, ФРта сукупний дохід.
	Сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками)
	Інший сукупний дохід - доходи і витрати, які не включені до ФР підприємства
	Прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо) та податків і зборів.	

Продовження додатка А

Продовження табл. А.1

1	2
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [28]	Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.
	Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
	Сукупний дохід – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).
	Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Таблиця А.2

Переваги та недоліки методів аналізу й оцінки ФР діяльності підприємства

Метод	Переваги	Недоліки
	Застосування методу дає змогу:	
1	2	3
Горизонтальний	- одержати найзагальніше уявлення щодо якісних змін, що відбулися, а також їх динаміки.	- відсутній механізм порівняння окремих варіантів економічних рішень; - не передбачено взаємозамінюваності різних ресурсів, через що
Вертикальний	- визначити структуру підсумкових фінансових показників із виявленням впливу кожної позиції звітності на результат у цілому.	унеможливіється вибір оптимального варіанта розвитку економічної системи; - обмежено врахування інфляції.

Закінчення додатка А

Продовження табл. А.2

1	2	3
Коефіцієнтний	- оцінити залежність між різними складовими фінансової звітності, відображає різні аспекти діяльності, враховує фактори зовнішнього і внутрішнього середовища.	- відсутність нормативних значень деяких коефіцієнтів; - значення коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретованими.
Факторний аналіз	- побачити рівень фінансового стану на підприємстві протягом кожного звітного періоду, простежити тенденцію його зміни шляхом визначення ключових факторів впливу на основні показники.	- трудомісткий; - не завжди можна обмежити кількість показників і факторів для аналізу; - ситуації, коли зміни величин коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретовані належним чином, оскільки значення для розрахунку змінюються у часі.
Трендовий	- простежити за показниками тенденцію розвитку, зробити прогноз на перспективу.	- складність вибору моделі; - трудомісткість; - проблеми інтерпретації інформації; - неточність даних.
Таксономічний	- згрупувати показники ФР за певною характеристикою.	- за певною характеристикою суб'єктивність оцінки при розподілі елементів на стимулятори та дестимулятори.
Кореляційно-регресійний аналіз	- через оцінку зв'язку між взаємодіючими явищами визначити щільність залежності, установити зміну результативності ознаки під впливом різних факторів.	- взаємозалежність усіх змінних; - можливість розробки лише короткострокового прогнозу; - можуть бути перешкоди для отримання інформації про зовнішні фактори; - потребує складних досліджень ринку
Метод аналізу ієрархії Сааті Т.	- повноцінно враховувати всі критерії щодо вибору оптимального інвестиційного проекту, врахувати людський фактор.	- дає лише рейтингування альтернатив, не має внутрішніх засобів для інтерпретації рейтингів.

Додаток Б

Таблиця Б.1

Баланс ДП «Завод «Електроважмаш» (Звіт про фінансовий стан)
за 2017-2019 рр.

Актив	Код рядка	на поч 2017 року	на кін 2017 року	на поч 2018 року	на кін 2018 року	на поч 2019 року	на кін 2019 року
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	1000	3105	1209	1 209	560	560	576
первісна вартість	1001	18448	18450	18450	18755	18755	18716
накопичена амортизація	1002	15343	17241	17241	18195	18195	18140
Незавершені капітальні інвестиції	1005	48139	43690	43690	44990	44990	55499
Основні засоби:	1010	279793	244633	248116	221310	222726	219766
первісна вартість	1011	779830	789699	798733	807624	810994	824417
знос	1012	500037	545066	550617	586314	588268	604651
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0	0	0	0
знос	1017	0	0	0	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:							
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	9186	1047	1047	523	523	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	12773	0	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	153	1915	1915	1266	1266	57
Гудвіл	1050	0	0	0	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1095	353149	292494	295977	268649	270065	275898

Продовження додатка Б

Продовження табл. Б.1

1	2	3	4	5	6	7	8
II. Оборотні активи							
Запаси	1100	378106	338049	337487	684389	686681	806276
Виробничі запаси	1101	156753	148637	148075	218830	218830	257251
Незавершене виробництво	1102	171819	174704	174704	322032	322016	438098
Готова продукція	1103	47273	14602	14602	141829	144137	110875
Товари	1104	2261	106	106	1698	1698	52
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	381669	468751	468751	298563	293763	397438
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	2423	2996	2996	14455	14455	10637
за виданими авансами							
з бюджетом	1135	69030	45924	45924	70585	71385	113034
у тому числі з податку на прибуток	1136	14581	14635	14635	16306	16306	18249
з нарахованих доходів	1140	561	505	505	509	509	349
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4501	2816	2816	2660	2660	18170
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	19557	19557	20171	20171	6061
Гроші та їх еквіваленти	1165	98371	102820	10820	159482	159482	94073
Готівка	1166	2	0	0	10	10	7
Рахунки в банках	1167	96566	46778	46778	84638	84638	34373
Витрати майбутніх періодів	1170	91	126	126	162	162	3112
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0	0	0	0
у тому числі в:							
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0	0	0	0

Продовження додатка Б

Продовження табл. Б.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші оборотні активи	1190	9773	10373	10373	48166	47746	43317
Усього за розділом II	1195	944525	991917	991355	1299142	1297014	1492467
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	0	0
Баланс	1300	1297674	1284411	1287332	1567791	1567079	1768365

Пасив	Код рядка	на поч 2017 року	на кін 2017 року	на поч 2018 року	на кін 2018 року	на поч 2019 року	на кін 2019 року
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88246	88246	88246	88246	88246	88246
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	63727	63727	67210	67210	68626	60777
Додатковий капітал	1410	196074	196074	196074	196074	196074	196074
Емісійний дохід	1411	0	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-76730	-75146	-75708	-73571	-75699	-79902
Неоплачений капітал	1425	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	271317	272901	275822	277959	277247	265195
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1313	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0	0	0	0

Продовження додатка Б

Продовження табл. Б.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Благодійна допомога	1526	0	0	0	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1313	0	0	0	0	56
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	1600	599683	636790	636790	631871	631871	597241
Векселі видані	1605	0	0	0	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	255330	272714	272714	302180	302180	594437
за розрахунками з бюджетом	1620	780	763	763	2464	2464	4047
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0	2739	2739	3664
за розрахунками з оплати праці	1630	317	412	412	9687	9687	16253
за одержаними авансами	1635	100572	60775	60775	303923	303923	259146
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0	0	0	73
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	27912	34407	34407	30078	30078	21983
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	0	0

Закінчення додатка Б

Закінчення табл. Б.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	40450	5649	5649	6890	6890	6326
Усього за розділом III	1695	1025044	1011510	1011510	1289832	1289832	1503170
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0	0	0	0
Баланс	1900	1297674	1284411	1287332	1567791	1567079	1768365

Додаток В

Таблиця В.1

Баланс ДП «Завод «Електроважмаш» (Звіт про ФР)
за 2017-2019 рр.

Стаття	Код рядка	За 2017 рік	За 2018 рік	За 2019 рік
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1897274	1539032	1437322
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1273856	(1185087)	(2024704)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	0
Валовий: прибуток	2090	265176	252235	317150
Валовий: збиток	2095	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	0
Інші операційні доходи	2120	151768	96642	73143
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	0
Адміністративні витрати	2130	107989	(126044)	(157883)
Витрати на збут	2150	47630	(47229)	(66921)

Закінчення додатка В

Закінчення табл. В.1

1	2	3	4	5
Інші операційні витрати	2180	115517	(84 961)	(104 926)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	145808	90643	60563
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1939	8837	4810
Інші доходи	2240	45527	40063	56386
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	0
Фінансові витрати	2250	73640	(72227)	(67679)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0
Інші витрати	2270	-115062	(58120)	(48736)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4572	9196	5344
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1762	-649	-1209
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6334	8547	4135
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0	0

Додаток Г

Таблиця Г.1

ФР діяльності ДП «Завод «Електроважмаш» у 2017 - 2019 роках

Показник	Джерело інформації, форма № 2	2017 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.	Темп приросту, %	2019 рік, тис. грн.	Темп приросту, %
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД)	р. 2000	1897274	1539032	-18,88	1437322	-6,61
2. Валовий прибуток (збиток)	р. 2090 (2095)	265176	252235	-4,88	317150	25,74
3. Фінансовий результат від операційної діяльності (ФР від операц. дія-сті)	р. 2190 (2195)	145808	90643	-37,83	60563	-33,19
4. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	р. 2290 (2295)	4572	9196	101,14	5344	-41,89
5. Чистий прибуток	р. 2350 (2355)	6334	8547	34,94	4135	-51,62
6. Прибуток до оподаткування і сплати відсотків (ЕВІТ)	-	78212	81423	4,11	73023	-10,32
7. Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА)	-	77750	-238904	-407,27	-55291	-76,86
8. Чистий грошовий потік (Cash-flow)	-	-11068	51337	-563,83	-60743	-218,32

Продовження додатку Г

Таблиця Г.2

Аналіз структури та динаміки операційних витрат за економічними елементами ДП «Завод «Електроважмаш» у 2017 - 2019 рр.

Найменування показників	Форма звітності, код рядка	2018 р.		2019 р.		Абсолютне зростання тис.грн. (гр. 5 -гр. 3)	Коефіцієнт зростання (гр. 5/гр. 3)
		Сума, тис.грн	Питома вага,%	Сума, тис.грн	Питома вага,%		
Матеріальні затрати	р. 2500	1210288	0,71	1783654	0,73	573366	1,47
Витрати на оплату праці	р. 2505	268833	0,16	346939	0,14	78106	1,29
Відрахування на соціальні заходи	р. 2510	65206	0,04	76498	0,03	11292	1,17
Амортизація	р. 2515	37704	0,02	31760	0,01	-5944	0,84
Інші операційні витрати	р. 2520	131899	0,08	190054	0,08	58155	1,44
Разом операційних витрат	р. 2550	1713930	1	2428905	1	714975	1,42
Сума витрат операційної діяльності на 1 грн реалізованої продукції	р. 2550 / р. 2000	1539032	-	2341854	-	802822	1,52

Продовження додатку Г

Таблиця Г.3

Аналіз доходності активів ДП «Завод «Електроважмаш» у 2017 - 2019 рр.

Найменування показників	Форма звітності, код рядка	поч. 2018 р., тис.грн.	кін. 2018 р., тис.грн.	кін. 2019 р., тис.грн.	Абсолютне зростання тис.грн. (гр. 5 - гр. 4)	Коефіцієнт зростання (гр. 5 / гр. 4)
1. Вартість активів підприємства	р. 1300	1287332	1567791	1768365	200574	1,13
2. Сукупний дохід	р. 2465	-	8547	4135	-4412	0,48
3. Різниця у значення коефіцієнтів	-	-	-	-	-	-0,64

Таблиця Г.4

Показники рентабельності підприємства у 2017 - 2019 роках

Показник	Джерело інформації	2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	2	3	4	5
1. Коефіцієнт рентабельності майна (К р майна)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)} * 2}{\text{ф. 1 р. (1300п + 1300к)}}$	0,005	0,006	0,002
2. Коефіцієнт рентабельності капіталу	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)} * 2}{\text{ф. 1 р. (1900п + 1900к)}}$	0,005	0,006	0,002
3. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (К р ВК)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)} * 2}{\text{ф. 1 р. (1495п + 1495к)}}$	0,023	0,031	0,015
4. Коефіцієнт рентабельності продажів (К р продажів)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2090(2095)}}{\text{ф. 2 р. 2000}}$	0,172	0,175	0,135
5. Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності	$\frac{\text{ф. 2 р. 2090(2095)} * 2}{\text{ф. 2 р. 2050}}$	0,416	0	0

Закінчення додатку Г

Продовження табл. Г.4

1	2	3	4	5
6.Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності	$\frac{\text{ф. 2 р. 2190(2195)} * 2}{\text{ф. 2 р. (2050 + 2180)}}$	0,105	0	0
7. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)}}{\text{ф. 2 р. 2000}}$	0,004	0,006	0,002
8.Коефіцієнт рентабельності необоротних активів (К р НА)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)} * 2}{\text{ф. 2 р. (1095п + 1095к)}}$	0,020	0,030	0,015
9.Коефіцієнт рентабельності оборотних активів (К р НА)	$\frac{\text{ф. 2 р. 2350(2355)} * 2}{\text{ф. 2 р. (1195п + 1195к)}}$	0,007	0,007	0,003

Додаток Д

Таблиця Д.1

Вихідні дані для кореляційного аналізу за даними ДП «Завод
«Електроважмаш» за 2017 – 2019 рр.

Показник	Змінні	2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	x1	1897274	1539032	1437322
Валовий прибуток (збиток)	x2	265176	252235	317150
Фінансовий результат від операційної діяльності	x3	145808	90643	60563
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	x4	4572	9196	5344
Прибуток до оподаткування і сплати відсотків (ЕВІТ)	x5	78212	81423	73023
Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА)	x6	77750	-238904	-55291
Коефіцієнт рентабельності продажів	x7	0,172	0,175	0,135
Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності	x8	0,416	0	0
Чистий грошовий потік (Cash-flow)	x9	-11068	51337	-60743

Таблиця Д.2

Початкова матриця показників оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш»
за 2017-2019 рр., тис.грн

№	Показник	Значення за роками,			Сер.арифм	Сер.кв. відхилення
		2017 р.	2018 р.	2019 р.		
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (x1)	1897274	1539032	1437322 2	1624543	241605
2	Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА) (x6)	77750	-238904	-55291	-72148	158999
3	Коефіцієнт рентабельності продажів (x7)	0,172	0,175	0,135	0,161	0,022
4	Чистий грошовий потік (Cash-flow) (x9)	0,416	0	0	0,139	0,240

Продовження додатку Д

№	Показник	Значення за роками		
		2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (x1)	0	2,20	3,62
2	Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА) (x6)	0,00	3,97	1
3	Коефіцієнт рентабельності продажів (x7)	0,02	0	3,22
4	Чистий грошовий потік (Cash-flow) (x9)	0,00	3	3
	Евклідова відстань	0,13	3,03	3,25
	Значення інтегрального показника	0,98	0,46	0,42
	d0 сер.	2,14		
	ср.кв.відх.	1,74		
	d	5,61		

Рис.Д.1. Результати розрахунків відстаней до точки еталону показників оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017-2019 рр.

Таблиця Д.3

Стандартизована матриця показників оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017-2019 рр.

№	Показник	Значення за роками		
		2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (x1)	1,13	-0,35	-0,77
2	Прибуток до сплати відсотків, податків, амортизації та амортизації (ЕВІТДА) (x6)	0,94	-1,05	0,11
3	Коефіцієнт рентабельності продажів (x7)	0,51	0,64	-1,15
4	Чистий грошовий потік (Cash-flow) (x9)	1,15	-0,58	-0,58

Таблиця Д.4

Динаміка значень інтегрального таксономічного показника оцінки ФР ДП «Завод «Електроважмаш» за 2017-2019 рр.

№	Роки	Значення інтегрального таксономічного показника
1	2017	0,98
2	2018	0,46
3	2019	0,42

Додаток Е

Рис. Е.1. Фактори, що впливають на ефективність використання оборотних коштів

Додаток Ж

Таблиця Ж.1

Показники ефективності використання оборотних коштів ДП «Завод
«Електроважмаш» 2017 – 2019 рр.

Показник	Джерело інформації	Значення за роками			Відхилення	
		2017	2018	2019	2018	2019
1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів, (Коа)	$\frac{\phi.2 \text{ p.2000} * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{п}} + 1195_{\text{к}})}$	1,59	1,26	1,68	-0,33	0,42
2. Період оборотності оборотних активів, днів	$\frac{360}{\text{Коа}}$	226	287	214	61	-73
3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, (Кдз)	$\frac{\phi.2 \text{ p.2000} * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1125_{\text{п}} + \dots + 1155_{\text{п}} + 1125_{\text{к}} + \dots + 1155_{\text{к}})}$	3,05	3,06	4,89	0,01	1,83
4. Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	$\frac{360}{\text{Кдз}}$	118	118	74	0	-44
5. Коефіцієнт оборотності запасів, (Кз)	$\frac{\phi.2 \text{ p.2000} * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1100_{\text{п}} + 1110_{\text{п}} + 1100_{\text{к}} + 1110_{\text{к}})}$	4,30	2,81	3,14	-1,48	0,32
6. Період оборотності запасів, днів	$\frac{360}{\text{Кз}}$	84	128	115	44	-13
7. Тривалість операційного циклу, днів	$\text{п.7} = \text{п.4} + \text{п.6}$	202	246	188	44	-58

Додаток Л

ДОВІДКА

про використання результатів та окремих пропозицій
Захарової Юлії Сергіївни,
поданих в студентській науково-дослідній роботі

Даною довідкою підтверджується, що в діяльності фінансового управління ДП «Електроважмаш» використано пропозиції, розроблені в науково-дослідній роботі Захарової Ю.С.

Актуальність проведеного дослідження обумовлена тим, щов ринкових умовах, коли в Україні відбуваються структурні зміни в економіці, особлива увага повинна приділятися побудові сучасної політики управління фінансовими результатами. З одного боку, позитивні фінансові результати діяльності підприємства сприяють покращенню дохідної частини бюджету країни шляхом додаткових податкових надходжень, збільшенню інвестицій у діяльності підприємства, підвищенню його ділової активності у виробничій та фінансово-економічній сферах. З іншого - значення основного фінансового результату і процесу управління ним значно зросло, так як швидкоплинні процеси в економіці вимагають від підприємств розширеного відтворення, оновлення процесу виробництва, прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, найбільш вагомим елементом власних джерел фінансування діяльності підприємства виступає саме його позитивний фінансовий результат. Все це вимагає забезпечення ефективного управління його формуванням.

Автором на базі застосування економіко-математичного інструментарію обґрунтовано та сформовано методичне забезпечення вибору напрямів покращення фінансових результатів підприємства за певними цільовими критеріями, оцінювання дієвості обраного напрямку. Зазначені пропозиції використані в роботі ДП «Електроважмаш» містять важливий інструмент обґрунтування управлінських рішень в сфері формування фінансових результатів підприємства, оскільки надає можливість виділити найбільш важливі напрями впливу та кількісно оцінити характер їх впливу. Аналіз результатів моделі сприяє ідентифікації ключових та першочергових напрямів удосконалення процесу формування фінансових результатів, що, у свою чергу, формує базис для забезпечення ефективності господарювання підприємства.

Довідка видана без фінансових зобов'язань перед автором науково-практичних здобутків.

Заступник начальника
фінансового управління
ДП «Електроважмаш»

Губенко А.В.